

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) ถือเป็นกระบวนการสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งทุกประเทศในโลกล้วนต้องการให้ระบบเศรษฐกิจของตนเองมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลของแต่ละประเทศจึงมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) รวมถึงยกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น กระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง กระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างยุติธรรม แก้ไขปัญหาการว่างงาน ตลอดจนสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลได้ดำเนินการโดยใช้นโยบายการคลัง ได้แก่ การใช้ภาษีอากร การใช้จ่ายของภาครัฐบาลและการกู้ยืมเป็นเครื่องมือเพื่อให้มีผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทิศทางที่ต้องการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การใช้จ่ายของภาครัฐบาลและการก่อหนี้ให้เป็นที่ไปในลักษณะที่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญทางเศรษฐกิจควบคู่กัน ซึ่งหนึ่งในเป้าหมายของรัฐบาลในการใช้นโยบายการคลังเพื่อเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นของระบบเศรษฐกิจโดยผ่านการใช้จ่ายของภาครัฐบาล 2 ภาค ส่วนคือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหมายถึง การใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำได้แก่ รายจ่ายประเภทเงินเดือน ค่าจ้างและค่าใช้จ่ายในการซื้อบริการและสิ่งของที่ไม่เป็นสินทรัพย์ประเภททุนหรือไม่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (Unproductive Government Spending) ส่วนการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนหมายถึง การใช้จ่ายเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อการสะสมทุนและเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (Productive Government Spending)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ารัฐบาลของแต่ละประเทศจะมีการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ แต่ยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่เป็นอุปสรรคทำให้การกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของรัฐบาลไม่ประสบผลสำเร็จ และเป็นเหตุให้การพัฒนาเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ของเศรษฐกิจโลกที่มีผลกับการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศทั่วโลก ซึ่งในปี 2554 ที่ผ่านมาพบว่า เศรษฐกิจโลกโดยรวมยังไม่ฟื้นตัวจากวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับกลุ่มประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจอย่างสหรัฐอเมริกาและกลุ่มสหภาพยุโรป โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกยูโรโซนหรือประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโรทั้ง 17 ประเทศที่ประสบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างหนักจนกลายเป็นปัจจัย

สำคัญที่ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจโลกชะลอตัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้งสหรัฐฯและสหภาพยุโรปเป็นตลาดหลัก ซึ่งส่งผลกระทบกับการส่งออกสินค้าของหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์และเวียดนาม สาเหตุสำคัญของวิกฤตดังกล่าว เกิดขึ้นจากปัญหาหนี้สินของกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ที่เริ่มต้นจากปัญหาหนี้สินของประเทศกรีซและส่งผลกระทบไปยัง ไอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน อิตาลี ฝรั่งเศสและเยอรมันนี้ ทั้งนี้ นักวิชาการและนักเศรษฐศาสตร์มีความเห็นว่าในปี 2555 กลุ่มสหภาพยุโรปต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจต่อไป ซึ่งจะทำให้เกิดแรงกดดันต่อการเติบโตของระบบเศรษฐกิจทั่วโลกโดยนายเจอร์ราร์ด ลีของส์ หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ กล่าวว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2555 ยังคงเติบโตแบบแบ่งเป็น 2 ภาคส่วนคือ ยุโรปจะทำให้เศรษฐกิจโลกตกต่ำในช่วง 6 เดือนแรกของปี ส่วนประเทศจีนจะผลักดันเศรษฐกิจโลกให้เติบโตในช่วงครึ่งหลังของปีประกอบกับเศรษฐกิจของสหรัฐฯที่ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2554 มีการฟื้นตัวในระดับที่ดี โดยมีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของสหรัฐฯจะขยายตัวประมาณร้อยละ 2.2 ในปี 2555 ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ผลักดันระบบเศรษฐกิจของโลกเกิดการขยายตัวในทิศทางที่ดีขึ้น (เดลินิวส์, 2555)

ผลกระทบของเศรษฐกิจโลกที่มีต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจภายในประเทศที่เกิดขึ้นทำให้แต่ละประเทศตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและหาทางรับมือกับภาวะเศรษฐกิจชะลอที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาถือว่าเป็นกลุ่มประเทศที่ต้องการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก เนื่องจากกลุ่มประเทศดังกล่าวมีความต้องการปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้มีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น มีฐานะและความเป็นอยู่ต่าง ๆ เท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยมีความมุ่งหวังว่าการพัฒนาเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดผลดีกับประเทศในด้านต่างๆคือ (วิทยา เชียงกุล, 2550)

1. การพัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นโดยปกติประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาจะมีรายได้ต่อบุคคลต่ำ มีผลผลิตและรายได้ต่อบุคคลเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นหากประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาไม่พยายามผลักดันการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ความแตกต่างของรายได้ก็จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อสภาพทางการเงิน การค้าระหว่างประเทศ และอื่น ๆ

2. การพัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยแก้ปัญหาการแทรกแซงสิทธิการเมือง ซึ่งในปัจจุบันโลกได้แบ่งสิทธิการเมืองและเศรษฐกิจออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายโลกเสรีและฝ่ายตรงกันข้าม ความด้อยพัฒนาหรือความยากจนมักเป็นมูลเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประเทศด้อยพัฒนาในโลกเสรีกลับกลายเป็นสู่สิทธิตรงกันข้าม การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะป้องกันสิทธิตรงกันข้ามของโลกเสรีไว้ได้

3. การพัฒนาเศรษฐกิจช่วยประเทศชาติให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจจะทำให้ประเทศชาติมีเงินทุนไปใช้จ่ายทำนุบำรุงประเทศได้หลายด้าน ทั้งทางด้านการศึกษา การสาธารณสุข โภค และการป้องกันประเทศ ถ้าประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็จะสามารถผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคได้มากมายสำหรับใช้ภายในประเทศและยังส่งเป็นสินค้าออกรวมถึงมีงบประมาณมาใช้จ่ายในการป้องกันประเทศชาติอีกด้วย

4. การพัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยเหลือเศรษฐกิจของโลก โดยปกติประเทศที่พัฒนาแล้วพยายามที่จะช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน อุปกรณ์เครื่องมือ การศึกษา เทคโนโลยีและผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เป็นต้น การให้ความช่วยเหลือนี้เป็นผลให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและตั้งคมสามารถที่จะช่วยเหลือบุคคลโดยเฉลี่ยของโลกมีมูลค่าสูงขึ้นและเมื่อประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามีรายได้สูงขึ้นความต้องการในสินค้าและบริการต่างๆจากต่างประเทศจะเพิ่มสูงขึ้นทำให้เกิดการขยายตัวทางการค้าของโลก

กลุ่มประเทศภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) เป็นอีกกลุ่มประเทศหนึ่งที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งแต่ละประเทศมีความต้องการในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของตนเองให้มีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพ โดยได้กำหนดเป็นโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ 6 ประเทศคือ ไทย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) ซึ่งเริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2535 โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก ทั้งนี้กลุ่มประเทศ GMS ได้ครอบคลุมในพื้นที่ 2.3 ล้านตารางกิโลเมตร และครอบคลุมทางด้านประชากรประมาณ 250 ล้านคน มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นเหมือนจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพเหมาะสมแก่การค้าและการลงทุน โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ โดยสนับสนุนการทำงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในกลุ่มประเทศสมาชิกให้ดีขึ้น รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกันตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก โดยกลุ่มประเทศ GMS มีแผนงานลำดับความสำคัญสูง (Flagship Programs) จำนวน 11 แผนงาน ได้แก่ แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) แผนงานพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม (Telecommunications Backbone) แผนงานเชื่อมต่อ-ขยายไฟฟ้าและการเชื่อมโยงเครือข่ายสายส่งไฟฟ้า (Regional Power Interconnection and

Trading Arrangements) แผนงานการอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนข้ามพรมแดน (Facilitating Cross Border Trade and Investment) แผนงานเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน(Enhancing Private Sector Participation and Competitiveness) แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทักษะความชำนาญ (Developing Human Resources and Skills Competencies) กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Strategic Environment Framework) แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและการจัดการทรัพยากรน้ำ (Flood Control and Water Resource Management) และแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยว (GMS Tourism Development) (กระทรวงการต่างประเทศ ประเทศไทย, 2550)

นอกจากนี้กลุ่มประเทศ GMS กำลังจะเข้าร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) ในวันที่ 1 มกราคม ปี 2558 ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกจำนวน 10 ประเทศ คือ ไทยพม่า กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และบรูไน ซึ่งมีประชากรรวมกันทั้งหมด 600 ล้านคน และมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ (GDP) ประมาณ 2.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐหรือคิดเป็นร้อยละ 2.6 ของ GDP โลก ทั้งนี้การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน พร้อมทั้งเป็นการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดที่ว่าอาเซียนจะกลายเป็นเขตการผลิตเดี่ยว ตลาดเดี่ยว หรือ Single market and production base นั้นหมายถึงจะต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี สามารถดำเนินกระบวนการผลิตที่ไหนก็ได้ โดยสามารถใช้ทรัพยากรจากแต่ละประเทศ ทั้งวัตถุดิบและแรงงานมาร่วมในการผลิต มีมาตรฐานสินค้ากฎเกณฑ์กฎระเบียบเดียวกัน โดย AEC จะมีรูปแบบที่คล้ายกับกลุ่มประชาคมยุโรปคือ ทำให้กลุ่มมีผลประโยชน์และมีอำนาจต่อรองต่างๆกับประเทศคู่ค้าได้มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมการนำเข้าและส่งออกสินค้าของชาติในอาเซียนแบบเสรี โดยจะได้รับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน รวมถึงมีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ซึ่ง AEC ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ คือ ประเทศไทยให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาการท่องเที่ยวและสาขาการบิน ประเทศพม่าให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาเกษตรและประมง ประเทศมาเลเซียให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาผลิตภัณฑ์ยางและสาขาส่งออก ประเทศอินโดนีเซียให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาภาพยนตร์และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้ ประเทศฟิลิปปินส์ให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาอิเล็กทรอนิกส์ และประเทศสิงคโปร์ให้เน้นการพัฒนาทางด้านสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและสุขภาพ (ศูนย์ข้อมูลความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2555)

การเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มประเทศ GMS จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และการบริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งการเตรียมความพร้อมดังกล่าวรัฐบาลของแต่ละประเทศจำเป็นต้องมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การใช้จ่ายของภาครัฐบาลของแต่ละประเทศจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการ

ผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการใช้จ่ายของภาครัฐบาลของกลุ่มประเทศ GMS พบว่า การใช้จ่ายของภาครัฐบาลในการกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

จากตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ.2549 ถึงปีพ.ศ.2553 รัฐบาลในกลุ่มประเทศ GMS มีแนวโน้มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีนที่มีการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลสูงถึงร้อยละ 63.53 เวียดนามร้อยละ 53.18 กัมพูชาร้อยละ 38.95 สปป.ลาว ร้อยละ 23.63 และไทย ร้อยละ 12.28 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการบริโภคพบว่า รัฐบาลในกลุ่มประเทศ GMS มีแนวโน้มการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศกัมพูชาสูงถึงร้อยละ 121.75 จีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.51 เวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.46 ไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.46 ส่วนประเทศ สปป.ลาว มีแนวโน้มการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคลดลงร้อยละ 20.64 เนื่องจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นปีพ.ศ.2553 ทั้งสหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรปทำให้นักลงทุนส่วนใหญ่หันมาลงทุนในภูมิภาคเอเชียมากขึ้นส่งผลให้เม็ดเงินไหลเข้าภายในประเทศมากยิ่งขึ้นทำให้ค่าเงินแข็งค่าส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกการท่องเที่ยวและอื่นๆ ทำให้การเก็บรายรับเข้างบประมาณแผ่นดินลดลงเมื่อเทียบกับปีพ.ศ.2549 ประกอบกับการปล่อยสินเชื่อของธนาคารให้กับโครงการลงทุนของรัฐที่มีมูลค่าสูงส่งผลทำให้ปริมาณเงิน (M2) ในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นรวมถึงรัฐบาลไม่สามารถควบคุมระดับราคาสินค้าให้มีเสถียรภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาน้ำมันจึงทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ อีกทั้งหนี้สินที่ต้องชำระทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะหนี้สินที่เกิดจากโครงการลงทุนของภาครัฐและที่สำคัญจากสัดส่วนของการลงทุนทั้งหมดภายในประเทศที่เพิ่มสูงถึง 32% จึงทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาลมีสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีพ.ศ.2549 (สรุปแผนพัฒนา-เศรษฐกิจและสังคม 6 เดือนแรกของสปป.ลาว ประจำปีงบประมาณ ปีพ.ศ.2553 ถึงปีพ.ศ.2554) ส่วนการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการลงทุนพบว่า รัฐบาลในกลุ่มประเทศ GMS มีแนวโน้มการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มสูงขึ้นทั้งในประเทศจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.48 เวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.20 สปป.ลาว เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.26 กัมพูชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.16 และประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.13 ทั้งนี้วัตถุประสงค์หลักของการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวคือ เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศอีกทั้งเป็นการยกระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมให้มีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น มีฐานะและความเป็นอยู่ต่างๆ ให้เท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

ตารางที่ 1.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและร้อยละการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มประเทศ GMS ยกเว้นพม่าปี พ.ศ.2549 ถึงปี พ.ศ.2553

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
ไทย						
GDP	165,400.16	173,743.47	178,059.78	173,911.25	187,494.61	13.36
รายจ่ายเพื่อการบริโภค	17,688.90	19,414.20	20,037.30	21,530.10	22,900.60	29.46
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	42,466.40	42,884.90	46,353.40	34,686.30	44,643.40	5.13
รวมรายจ่ายทั้งหมด	60,155.30	62,299.10	66,390.70	56,216.40	67,544.00	12.28
สปป.ลาว						
GDP	2,551.31	2,743.74	2,948.20	3,171.01	3,470.51	36.03
รายจ่ายเพื่อการบริโภค	201.10	187.50	172.00	176.20	159.60	-20.64
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	653.30	892.60	884.70	973.10	896.70	37.26
รวมรายจ่ายทั้งหมด	854.40	1,080.10	1,056.70	1,149.30	1,056.30	23.63
เวียดนาม						
GDP	48,453.03	52,550.39	55,866.68	58,840.79	62,832.22	29.68
รายจ่ายเพื่อการบริโภค	3,048.20	3,319.60	3,569.30	3,840.40	4,312.10	41.46
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	17,714.70	21,999.90	23,872.20	24,901.60	27,493.00	55.20
รวมรายจ่ายทั้งหมด	20,762.90	25,319.50	27,441.50	28,742.00	31,805.10	53.18

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
กัมพูชา						
GDP	6,325.86	6,971.90	7,438.43	7,444.88	7,888.82	24.71
รายจ่ายเพื่อการบริโภค	218.90	398.60	418.50	431.40	485.40	121.75
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	1,417.20	1,611.70	1,869.80	1,941.60	1,787.90	26.16
รวมรายจ่ายทั้งหมด	1,636.10	2,010.30	2,288.30	2,373.00	2,273.30	38.95
จีน						
GDP	2,151,202.27	2,456,672.99	2,692,513.60	2,940,224.85	3,246,008.23	50.89
รายจ่ายเพื่อการบริโภค	307,071.90	342,531.10	373,072.00	406,648.50	459,106.20	49.51
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	870,344.90	993,893.60	1,103,432.60	1,313,866.60	1,466,377.50	68.48
รวมรายจ่ายทั้งหมด	1,177,416.80	1,336,424.70	1,476,504.60	1,720,515.10	1,925,483.70	63.53

ที่มา: ฐานข้อมูลดัชนีการพัฒนาโลก (World Development Indicator: WDI)

นอกจากนั้น ตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งที่สามารถบ่งชี้ถึงการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจนคือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เนื่องจาก GDP สามารถชี้วัดถึงการขยายตัวของปริมาณสินค้าและบริการที่แท้จริงของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมูลค่า GDP ของกลุ่มประเทศ GMS ที่ได้แสดงดังตาราง 1.1 จะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ.2549 ถึงปี พ.ศ.2553 มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศ GMS มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.89 สปป.ลาว เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.03 เวียดนาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.68 กัมพูชา เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.71 และประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.36 นั้นแสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศดังกล่าวเพื่อให้ความเท่าเทียมกับบรรดาประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อเป็นเงื่อนไขในการเพิ่มรายได้ต่อบุคคล รวมถึงการเชื่อมโยงทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เพื่อให้ทราบถึงทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวว่าเป็นไปในทิศทางใดและในทางตรงกันข้าม ถ้าหากระบบเศรษฐกิจภายในประเทศมีการขยายตัวแล้วจะส่งผลต่อการใช้จ่ายของภาครัฐบาลอย่างไรบ้าง ถึงแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาจะมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมาแล้วส่วนหนึ่ง แต่การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางและข้อมูลอนุกรมเวลามาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศ (GMS) ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) รวมถึงสามารถเปรียบเทียบผลที่ได้จากการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางในการดำเนินนโยบายการคลังในด้านงบประมาณการใช้จ่ายของกลุ่มประเทศ GMS ให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของ

ประเทศตลอดจนเป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานหรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) นี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลแบบพาแนล (Panel Data) คือ เป็นข้อมูลรายปี ย้อนหลัง 22 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 ถึงปีพ.ศ.2553 ของกลุ่มประเทศ GMS ทั้งหมด 5 ประเทศ คือ ไทย สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนามและจีน (ยูนนาน) ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ตัวแปรการใช้จ่ายรวมของภาครัฐบาล ตัวแปรการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการบริโภคและตัวแปรการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการลงทุน ยกเว้นข้อมูลของประเทศพม่าเนื่องจากการปิดประเทศจึงทำให้ไม่มีบางข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดสำคัญทางด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ.2543 (หน่วย:ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายรวมของภาครัฐบาล รวมทั้งการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการลงทุน ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ.2543 (หน่วย:ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในฐานะข้อมูลดัชนีการพัฒนาโลก (World Development Indicator: WDI)

1.5 นิยามศัพท์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) หมายถึงมูลค่าผลผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งโดยปกติจะใช้เวลา 1ปีหรือไตรมาส

การใช้จ่ายของภาครัฐบาล (Government Expenditure) หมายถึงการใช้จ่ายเพื่อสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยผ่านการใช้จ่ายของภาครัฐบาล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหมายถึง การใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำได้แก่ รายจ่ายประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายในการซื้อบริการและสิ่งของที่ไม่เป็นสินทรัพย์ประเภททุนหรือไม่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (Unproductive Government Spending) ส่วนการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนหมายถึง การใช้จ่ายเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อการสะสมทุนและเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (Productive Government Spending)

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) หมายถึงการใช้ภาษีอากร การใช้จ่ายของภาครัฐบาลและการกู้ยืมเป็นเครื่องมือเพื่อให้มีผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทิศทางที่ต้องการ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การใช้จ่ายของภาครัฐบาลและการก่อ

หน้าให้เป็นไปในลักษณะที่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญทางเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved